

Rørhøgen *Circus aeruginosus* i Ribe Amt samt Rødding Kommune 1982 -2008

Af Per Bomholt med data fra Peter E Jensen, Finn Birkholm Clausen og Kjeld Bakken

Rørhøgen i Ribe Amt er udbredt på vadehavsøerne Mandø og Fanø samt i marsklandska-bet vest for landevejen Esbjerg – Hviding. Desuden forekommer den ved Varde Å, i Ho Bugt og på Skallingen samt i søerne på Oksbøl Skydeterræn Råsø, Grærup Langsø og ved Filsø. I den østlige del findes en isoleret forekomst ved Gamst Søenge og Grønne-bæk Mose nv. for Jels og en sporadisk forekomst langs Holsted, Kongeåen og Sneum Å. Bestanden i 1973-1976 udgjorde ca. 10 par fordelt på et tilsvarende antal lokaliteter fra Filsø i Nord til Ribe. Rørhøgen i Sydvestjylland var mindre belastet af miljøgifte end i andre dele af landet, idet landbrug blev nedlagt i 1967 omkring Oksbøl og store områder anvendtes til græsning.

I 1982 optaltes arten af Per Bomholt, Peter E Jensen, Finn Birkholm Clausen som fandt 17 par på 14 af 17 kendte ynglelokaliteter. Dækningen i Atlas -perioden 1993 -96 var af varieret kvalitet. Forfatteren og Kjeld Bakken undersøgte området nord for Esbjerg. Der blev i alt fundet 27 ynglepar, heraf 14 nord for Esbjerg og 13 par på Fanø, Mandø og i marsken fra Esbjerg -Hviding. Det må formodes, at optællingen syd for Esbjerg ikke har været særlig grundig. I 2008 optalte Finn Birkholm Clausen, Kjeld Bakken og Per Bomholt bestanden med enkelte bidrag. Der blev fundet 32 -35 par, heraf 8 -10 nord for Esbjerg og 21 - 24 par på Fanø, Mandø og i marsken fra Esbjerg -Hviding. Desuden blev der konstateret Rørhøg ved Gamst, Skodborg og Holsted, som sandsynligvis er indvandret fra øst. Det er næppe sandsynligt, at rørhøgebestanden er gået frem fra 13 par på Fanø, Mandø og i marsken i 1996 til nu 21 -24 par. Optællingerne i årene 1993-1996 foregik i en periode, hvor rævebestanden i marsken var meget lav som følge af ræveskab. Efter 2000 gik ræven kraftigt frem og bestanden ved Ho Bugt forsvandt. Der må således tages forbehold for, at rørhøge bestanden i marsken syd for Esbjerg til Ribe kan have været overset i Atlas undersøgelsen på meget små, isolerede lokaliteter især fra Darum Bæk til Nørre Farup.

I årene 1993-1999 indvandrede pludselig 4 -5 ynglepar af Rørhøg i et område omkring Ho Bugt.

Arten havde tidlige forsøgt at yngle her, men kun sporadisk og uden succes. Pludselig dukkede 4 par op og ynglede i en årrække. Det kunne konstateres, at den pludselige indvandring skete samtidig med en indvandring af såvel Hedehøg som Blå kærhøg. Kolonien bestod frem til 1998, hvorefter den opløstes. Det formodes, at opløsningen havde sammenhæng med en genindvandring af ræven efter ræveskab i midten af 90erne.

I 2008 var april varm og sommeren var varm og tør. Varme og tørre somre er normalt gunstige for Rørhøgen og mange ynglepar har succes. Det er derfor interessant, at kun 3 af 6 par på Mandø og Fanø havde succes i 2008. Finn Birkholm var på lokaliteterne og kunne konstatere, at de små rørskove, som Rørhøgene ynglede i, var blevet tørre. Dette har muligvis medført, at ræven lettere kun prædere rederne. Der blev dog registreret 17 kuld udflyjende unger i 2008

Rørhøgen i marsken og på vadehavs øerne er meget sårbar overfor prædation, og der er behov for, at der sikres en højere vandstand på en række lokaliteter, hvis arten fortsat skal være karakterfugl.

ARBEJDSGRUPPEN FOR DANMARKS ROVFUGLE

Den store bestand af kaniner på Fanø burde kunne ernære langt flere par, end der yngler. Øen har dog en stor rævebestand og i år med lav kaninbestand trues ræven i særlig grad

Uddrag af undersøgelse på Oksbøl Skydeterræn 1993 -1996 Per Bomholt

Årstal	Lokalitet	Kode	hun	han	redelok	adfærd	hunfod	ungefod	udfl
1994	Skødstrup	1					1	1	2
1994	Skødstrup	2					1	1	2
1994	Skødstrup	3					1	1	2
1994	Skødstrup	4					1	1	2
1994	Råsø						1		
1995	Skødstrup	Felt 1	ad	ad	tagrør	par13.4	4.6	7.7.	2
1995	Skødstrup	Felt 3	ad	ad	tagrør	par13.4	4.6	7.7.	0
1995	Skødstrup	Felt2	ad	ad	tagrør	par 13.4	4.6	7.7.	0
1995	Skødstrup	Felt 4	ad	ad	tagrør	fodr.4.6	4.6	7.7.	2
1995	Råsø		hvid	ad	rørskov		hun fod	intet	intet
1996	Skødstrup	Felt 1							
1996	Skødstrup	Feltt1	ad	ad	tagrør	rede	æg	7.7	opgivet
1996	Skødstrup	Felt4	ad	ad	tagrør	rede	æg	7.7.	opgivet
1996	Skødstrup	Felt2	ad	ad	tagrør	rede	æg	7.7.	opgivet

Hans Erik Jørgensen Rapport 1982

Jørgensen , Hans Erik. Danmarks Rovfugle, Frederikshus 1989

Jørgensen, H.E., P.Bomholt, S. Bøgelund Peter E. Jensen. 1982: Ynglebestanden af Rørhøg i Danmark 1979 -1981.Dansk Orn.Foren.Tidsskr..76:3-14

Grell, Michael. Fuglenes Danmark Gad 1998